

Animalia styrker
produksjonen av kjøtt og
egg langs hele
verdikjeden

24. jan. 2024

Ringorm hos storfe – endring av soner
og tiltak

18. jan. 2024

Rådsdag om revidering av norske
kostråd

17. jan. 2024

Dyrevelferdsprogrammene virker

Go'mørning

[Sau](#)[Fjørfe](#)[Dyrehelse](#)[Husdyrkontrollene](#)[Avliving av storfe, småfe og gris](#)[Svin](#)[Sauehelsenett](#)[Dyrevelferd](#)[Antibiotikaresistens](#)[Nyhetsbrev fra Helsetjenestene](#)[Storfe](#)[Ull og ullklassifisering](#)[Dyrehelseportalen](#)[KOORIMP - import](#)

24. jan. 2024

Ringorm hos storfe – endring av soner og tiltak

18. jan. 2024

Rådslag om revidering av norske kostråd

17. jan. 2024

Dyrevelferdsprogrammene virker

Go'mørning

[Startpage](#) / [Husdyr](#) / [Sau](#)

Sau

Sau

Dyrevelferdsprogrammet for sau rulles ut for første pulje

Nå i desember får de første saueprodusentene varsel om hva de trenger å gjøre for å oppfylle kravene i dyrevelferdsprogrammet for sau. Fristen for å gjennomføre veterinærbesøk og obligatorisk kurs for denne puljen er ved

📖 Kunnskapsbase

Sauehelsenett

Dyrevelferdsprogram for sau

Velferd hos sau

Avliving av småfe

🏠 Tjenester

Velferdsportal sau

Saukontrollen

Helsekort til sau og lam

Egenerklæring helse til sau og lam

Sau

Sau

Dyrevelferdsprogrammet for sau rulles ut for første pulje

Nå i desember får de første saueprodusentene varsel om hva de trenger å gjøre for å oppfylle kravene i dyrevelferdsprogrammet for sau. Fristen for å gjennomføre veterinærbesøk og obligatorisk kurs for denne puljen er ved utgangen av mars.

[Les mer om dyrevelferdsprogrammet for sau](#)

Kunnskapsbase

- Sauehelsenett
- Dyrevelferdsprogram for sau
- Velferd hos sau
- Avliving av småfe
- Utvidet sjukdomsregistrering på slakteri
- Fotråte
- Aktuelt - sau
- Om helsetjenesten for sau

Tjenester

- Velferdsportal sau
- Sauekontrollen
- Helsekort til sau og lam
- Egenerklæring helse til sau og lam
- Nyhetsbrev fra Helsetjensten for sau
- Brosjyrer
- DVD- Helse og velferd i lamminga
- Bøker

Fotograf: Animalia / Grethe Ringdal

De rundt 9000 saueprodusentene som omfattes av dyrevelferdsprogrammet er delt inn i fem puljer. 4. desember fikk første pulje et varsel på sms og/eller epost om at de nå var innrullert. Produsenter som ikke er registrert med verken epost eller mobilnummer i Produsentregisteret fikk brev i posten. Varselet inneholdt også frister for å gjennomføre kurs og veterinærbesøk og en lenke til praktisk informasjon om hvordan man går frem for å logge seg inn og gjøre det som trengs.

Her er mer informasjon om:

- [Dyrevelferdsprogram for sau](#)
- [Velferdsportal sau](#) – med praktiske veiledninger for både kjøp av kurs og innlogging for å opprette avtale med veterinær

Målet er bedre dyrevelferd og bedre lønnsomhet

– God dyrevelferd er viktig for dyra, bøndene og forbrukerne. Dyrevelferdsprogrammet for sau er et verktøy for kontinuerlig forbedring av dyrevelferden hos alle, uavhengig av nåværende nivå, produksjonsform, varemottakere og geografi. Dyrevelferdsprogrammet vil også bidra til økt tillit fra forbruker gjennom dokumentasjon og åpenhet.

– Vi håper at en god dialog mellom produsent og veterinær i veterinærbesøket kan munne ut i råd om forbedringer. Vi håper også at det obligatoriske kurset vil oppleves som nyttig og relevant og at man gjennom økt kunnskap kan komme fram til måter å forbedre driften på – og dermed også øke lønnsomheten, sier spesialveterinær Siv Svendsen i Helsetjenesten for sau, som har ledet arbeidet med utviklingen av dyrevelferdsprogrammet.

Innrulling av besetninger

For å kunne innlemme de rundt 9 000 sauebesetningene i dyrevelferdsprogrammet, er det laget en innrullingsplan basert på det siste sifferet i dyreholds-ID. Dyreholds-ID tildeles etter at man har registrert sauehold hos Mattilsynet. Dyreholds-ID står i øremerker i liten skrift over individnummeret. Tallet skal ha 7 siffer. Dersom det avsluttes med en bindestrek og tallet 0, så er tallet før bindestreken det siste sifferet i din Dyrehold-ID. Hvis du er usikker på din dyreholds-ID, kan du kontakte Mattilsynet.

Siste siffer i dyreholds-ID	Melding om innrulling sendes ut	Kurs- og besøksfrist
0-1	04.12.2023	31.03.2024
2-3	01.08.2024	30.11.2024
4-5	01.10.2024	31.01.2025
6-7	02.12.2024	31.03.2025
8-9	01.08.2025	30.11.2025

Både kurset og det første dyrevelferdsbesøket med veterinær (DVP-besøk) skal gjennomføres senest i innrullingsperioden for din besetning, men kan også gjennomføres tidligere.

Dyrevelferdsprogrammet vil sende ut varsler på e-post/sms i god tid for å sikre at alle produsenter er oppmerksomme på sin periode. Varslene vil sendes ved oppstart av perioden og både 30 og 14 dager før perioden er over. Siste dato i perioden er frist for å ha gjennomført besøk.

DVP-besøket beskrives i veileder

Gangen i veterinærbesøket vil bli beskrevet i en veileder slik at både veterinær og produsent kan forberede seg. Veterinærbesøket skal ikke være et tilsyn, men en arena for dialog og rådgivning. Det er et mål at besøket skal kunne bidra til økt lønnsomhet.

Siv Svendsen

SPESIALVETERINÆR

+47 911 57 988

siv.svendsen@animalia.no

Silje Johnsgard

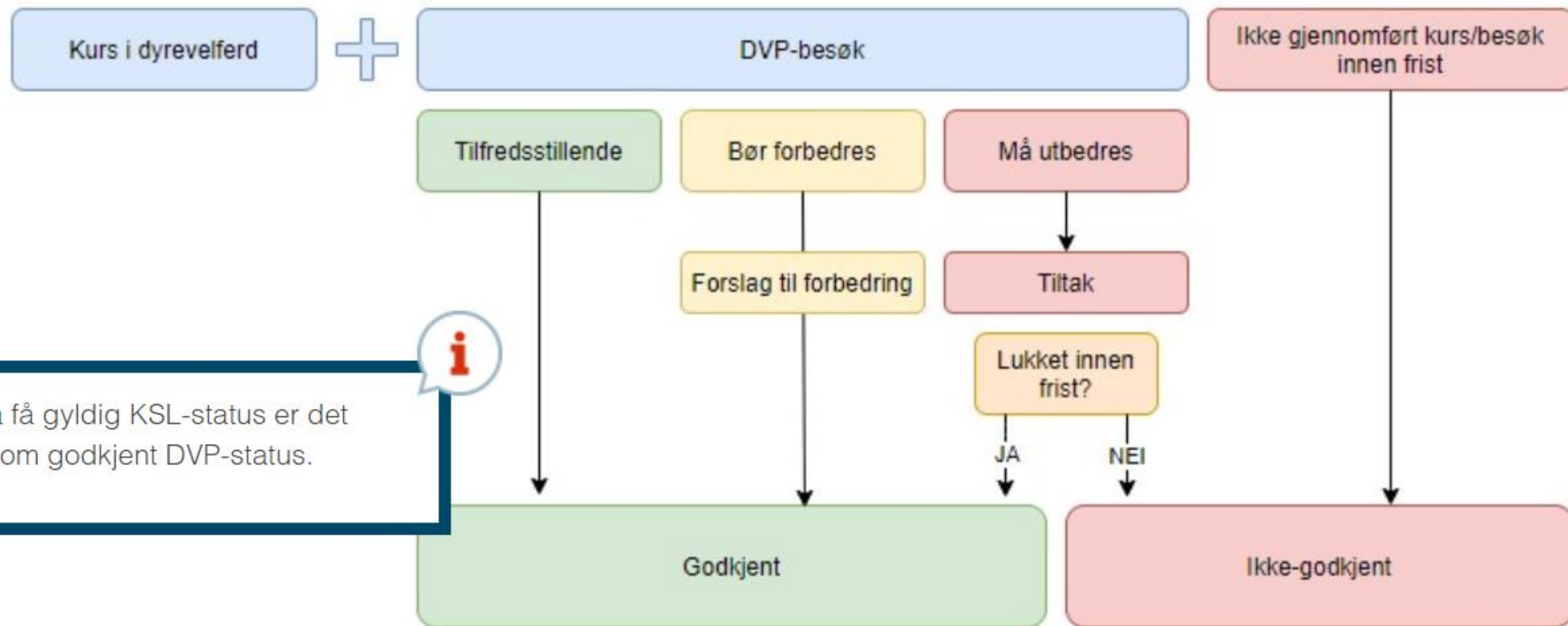
SPESIALVETERINÆR DYREVELFERDSPROGR
STORFE OG SAU

+47 941 89 217

silje.johnsgard@animalia.no

Godkjent DVP-status

For å få gyldig KSL-status er det krav om godkjent DVP-status.

Hva innebærer DVP sau?

DVP sau består av to elementer – kurs og veterinærbesøk. Kursdelen er et obligatorisk nettkurs for produsenter om atferd og velferd for sau som skal gi grunnleggende kunnskap om sauens atferd og hvordan du kan oppnå god velferd i praksis gjennom året. Det vil omhandle hva dyrevelferd er, sett både fra dyrenes og samfunnets side, og det vil inneholde nyttige tips for å forbedre velferden hos dyrene. Kurset vil være en god forberedelse til det obligatoriske veterinærbesøket som er den andre delen av DVP sau.

Innrullert i DVP sau - hva nå?

Når du er innrullert skal du innen fristen gjennomføre kurs og ditt første veterinærbesøk. Du kan logge inn i Velferdsportal sau for å få oversikt over din status, kjøpe/gjennomføre kurs og opprette avtale med veterinær.

- [Logg inn i Velferdsportal sau her](#)
- [Her finner du en veiledning, steg-for-steg](#)
- [Velferdsportal sau \(VPsau\) - informasjonsside](#)
- [Veileder for besøket i dyrevelferdsprogrammet for sau \(pdf\)](#)
- [Besøkskjema til bruk som kladd \(pdf\)](#)

Veterinærbesøket skal gjennomføres minst hver 18. måned. Som dyreeier sender du forespørsel om en avtale med den veterinæren du ønsker i den digitale plattformen Velferdsportal sau (VPsau). Dersom veterinæren svarer positivt, får han/hun tilgang til å registrere din besøksrapport. Det praktiske rundt besøket tar du direkte med din veterinær. Dersom det er mest praktisk kan besøket også kombineres med et ordinært veterinærbesøk. Lenke til Velferdsportal sau vil du finne bl.a. i Sauekontrollen.

Innrulling av besetninger

For å kunne innlemme de rundt 9 000 sauebesetningene i dyrevelferdsprogrammet, er det laget en innrullingsplan basert på det siste sifferet i dyreholds-ID. Dyreholds-ID tildeles etter at man har registrert sauehold hos Mattilsynet. Dyreholds-ID står i øremerker i liten skrift over individnummeret. Tallet skal ha 7 siffer. Dersom det avsluttes med en bindestrek og tallet 0, så er tallet før bindestreken det siste sifferet i din Dyrehold-ID. Hvis du er usikker på din dyreholds-ID, kan du

Presentasjoner

[ppt-presentasjon om dyrevelferds for sau](#)

[ppt-presentasjon om Velferdsport](#)

Disse presentasjonene kan brukes produsentlagsmøter og andre lignende arrangement.

Brukerstøtte

E-post: vpsau@animalia.no

Tlf: 91171050 (man, ons, fre kl. 10)

Kontaktpersoner

Siv Svendsen

SPESIALVETERINÆR

+47 911 57 988

siv.svendsen@animalia.no

Velferdsportal sau

Din innloggingsøkt har utløpt. Vennligst bekreft din identitet på nytt:

 Husk meg[Påloggingshjelp](#)

Animalia SSO
2.7.0 2024-01-25

Status

Ingen status

[Legg til veterinær +](#)

[Se nøkkeltall](#)

Besøk

Frist:

[Gå til avtaler](#) >

[Gå til besøksrapporter](#) >

Kurs

Atferd og velferd hos sau

Fullført

[Kjøp tilgang til kurset](#)

[Til kursportalen](#)

Min kontaktinfo

MARIT GUNN TVEIT

E-post: mgt@sagvollen.no

Tlf: 97172769

[Endre kontaktinfo](#)

Brukerstøtte

E-post: vpsau@animalia.no

Tlf: 91171050
(man, ons, fre kl. 10-15)

[Om VPsau](#)

Status

Ingen status

[Legg til veterinær +](#)[Se nøkkeltall](#)

Velg veterinær

rob

9007200216

ROBERT HELLINGS

Ikke tilgjengelig

9004429511

OLAV ROBSTAD

[Lukk](#)

Besøk

Frist:

[Gå til avtaler](#)[Gå til besøksrapporter](#)

Kurs

Atferd og velferd hos sau

Fullført

[Kjøp tilgang til kurset](#)[Til kursportalen](#)

Min kontaktinfo

MARIT GUNN TVEIT

E-post: mgt@sagvollen.no

Tlf: 97172769

[Endre kontaktinfo](#)

Brukerstøtte

E-post: vpsau@animalia.noTlf: 91171050
(man, ons, fre kl. 10-15)[Om VPsau](#)

Status

Ingen status

[Legg til veterinær +](#)[Se nøkkeltall](#)

Besøk

Frist:

[Gå til avtaler](#) >[Gå til besøksrapporter](#) >

Kurs

[Atferd og velferd hos sau](#)

Fullført ✓

[Kjøp tilgang til kurset](#) ↗[Til kursportalen](#) ↗

Min kontaktinfo

MARIT GUNN TVEIT

E-post: mgt@sagvollen.no

Tlf: 97172769

[Endre kontaktinfo](#) ↗

Brukerstøtte

E-post: vpsau@animalia.no

Tlf: 91171050

(man, ons, fre kl. 10-15)

[Om VPsau](#) ↗

Kurs og opplæring

Kursportalens brukerkontoer har fra og med 17. april flyttet til Animalla. Alle eksisterende brukere av kursportalen må skaffe seg en Animalla-konto for å fortsette. Har du en kursbruker fra før skal du ha mottatt en e-post fra Animalla med instruksjoner.

Har du ikke mottatt noen e-post fra oss bør du sjekke spam-mappen, eller ta kontakt med Animallas brukerstøtte ved å [klikke her](#).

Har du gjennomført instruksjonene i e-posten kan du [logge inn her](#):

Du er logget inn som:

4215033426

[Dette er ikke meg](#)

Animalia SSO
2.7.0 2024-01-25

Logg inn

ANIMALIA

Klikk på "Min opplæring"

Velkommen til
Animalias læringsplattform

Klikk på «Min opplæring» i menylinjen
øverst for å finne kurset ditt.

Ved å klikke på huset vil du komme tilbake til denne
startside.

--

Trenger du hjelp til å finne kursbeviset ditt?
[Klikk her](#)

Min opplæring

 kåre blålid ▾

Hjem / Min opplæring

Ikke fullført

Fullført

 Fjern aktivitet

Tittel

Type opplæring

Status

Lagt til av

PR Sauens atferd og velferd

Program

Ikke startet

Deg

Tidsfrist: Ikke angitt

GDPR samtykke

For å kunne tilby deg en god tjeneste, har vi behov for å lagre enkelte opplysninger om deg, og hva du foretar deg i denne applikasjonen. Dette inkluderer:

- Navn, adresse, epost og telefonnummer.
- Hvilke aktiviteter du gjennomfører i applikasjonen, og tilhørende resultater.
- Kommunikasjon relatert til evaluering av opplæring, der dette er nødvendig.
- Generell kommunikasjon med andre registrerte brukere av systemet.
- Hvis du er ansatt, gir du med ditt samtykke også din nærmeste leder og HR tilgang til å se dine gjennomførte kurs.

Merk at disse opplysningene ikke på noe tidspunkt vil bli videreformidlet til tredjepart.

Samtykket gjelder i 240 måneder

Jeg samtykker til vilkårene som er beskrevet ovenfor

SEND INN SAMTYKKE

Sauens atferd og velferd (Program)

Fullført status: 0%
Start dato: 28.01.2024
Tidsfrist: Ikke angitt

Aktiviteter i programmet

Tittel	Type	Status
WB Sauens atferd og velferd	Nettkurs	Ikke startet
Obligatorisk: Ja Tidsfrist: Ikke angitt		
TS Sauens atferd og velferd: Avsluttende test	Test	Ikke startet
Obligatorisk: Ja Tidsfrist: Ikke angitt		

Velkommen til kurs

Sauens atferd og velferd

Gjennomføringstid: ca. 2-3 timer

Kurset har lyd

husk å slå på lyden
på pc'en din!

Start →

Navigering i kurset

Meny

Her ser du kursets kapitler. Et gjennomført kapittel blir markert i grønt. **Alle** kapitlene må være grønne for at kurset skal bli godkjent.

Ønsker du å repetere noe, bruker du denne menyen for å gå direkte til et kapittel.

Navigering

Bruk fram- og tilbakepilene for å navigere deg i kurset.

Knapper og ikoner i kurset:

Klikk for å lese mer +

Når du ser dette symbolet, skal du klikke på skjermen.

Eksterne lenker - åpner nytt vindu

Synes du vinduet er for lite?

Klikk på innstillingene i nettleseren din og sett zoom til 150%.

Navigering

Bruk fram- og tilbakepilene for å navigere deg i kurset.

Framoverpilen er grå så lenge det spilles av lyd.

Navigering i kurset

- 1. Introduksjon
- 2. Hva er dyrevelferd?
- 3. Dyrevelferdsprogrammet for sau
- 4. Sauens atferd
  - 4.1 Sauens naturlige atferd og atferdsbehov
  - 4.2 Sauens sanser
- 5. Velferd i praksis
  - 5.1 Utvalg av avlsdyr
  - 5.2 Holdvurdering og føring
  - 5.3 Oppstalling
  - 5.4 Mosjon og tilgang til uteareal
  - 5.5 Dyr med ekstra oppfølgingsbehov
  - 5.6 Klipping og klauvstell
  - 5.7 Velferd under lamming
  - 5.8 Velferd i beiteperioden
  - 5.9 Vurdering av beitedyktighet
  - 5.10 Avliving av sjuke og skadde dyr
- 6. Regelverk
- 7. Avslutning

Knapper og ikoner i kurset:

Klikk for å lese mer +

Når du ser dette symbolet, skal du klikke på skjermen.

Eksterne lenker - åpner nytt vindu

Synes du vinduet er for lite?

Klikk på innstillingene i nettleseren din og sett zoom til 150%.

Navigering

Bruk fram- og tilbakepilene for å navigere deg i kurset.

Framoverpilen er grå så lenge det spilles av lyd.

Navigering
Bruk fram- og tilbakepilene for å navigere deg i kurset.

Om kurset

- ▶ Kurset er omfattende og du bør derfor sette av 2-3 timer til gjennomføringen
- ▶ Du bør ta pauser underveis
- ▶ Fremgangen din vil bli lagret
- ▶ Noen temaer vil ha en "les mer"-knapp

Når du ser dette ikonet kan du ta deg en pause!

Kursets kapitler

1 Introduksjon

2 Hva er dyrevelferd?

3 Dyrevelferdsprogrammet for sau

4 Sauens atferd

4.1 Sauens naturlige atferd og atferdsbehov

4.2 Sauens sanser

5 Velferd i praksis

5.1 Utvalg av avlsdyr

5.2 Fôring og holdvurdering

5.3 Oppstalling

5.4 Mosjon og tilgang til uteareal

5.5 Dyr med ekstra oppfølgingsbehov

5.6 Klipping og klauvstell

5.7 Velferd under lamming

5.8 Velferd i beiteperioden

5.9 Vurdering av beitedyktighet

5.10 Avliving av sjuke og skadde dyr

5.11 Regelverk

6 Avslutning

Test

Welfare Quality®

OMRÅDER / PRINSIPPER	KRITERIER
God føring	1. Fravær av sult over tid 2. Fravær av tørst over tid
Gode oppstallingsforhold	3. Komfort ved hvile 4. Egnet temperatur 5. Bevegelsesfrihet
God helse	6. Fravær av skader 7. Fravær av sykdom 8. Fravær av smerte ved inngrep
Passende atferd	9. Uttrykk for sosial atferd 10. Uttrykk for annen motivert atferd 11. Godt forhold dyr-mennesker 12. Positiv emosjonell tilstand

«De 5 domener» er en mer avansert modell

Besetningsgjennomgangen

Forbered deg til besøket.

Her er tabell over de forskjellige indikatorene som blir vurdert i besetningsgjennomgangen.

Atferd og oppstalling	Fôr og vann	Ull og klauver	Lamming og helse	Andre forhold
Dyras atferd og tillitsfullhet	Holdvurdering	Skitne dyr	Håndtering av sjuke/skadde dyr	Andre forhold som påvirker dyrevelferden, enten negativt eller positivt
Oppstallingsforhold og liggeplass (i fjøs og enkle dyrerom/leskur)	Vanntilgang og utforming av eteplass	Rutiner for klipping	Velferd for søyer og lam i lammingsperioden	Smittesluse
Ved utedrift uten oppholdsrom: foreligger det gyldig tillatelse fra Mattilsynet	Ved utedrift uten oppholdsrom: vurdere tilgang på krisefôr	Halthet og rutiner for klauvstell	Rutiner for forebyggende helse arbeid	

Avvikshåndtering og trekk

Driftsenheter som ikke tilfredsstillter kravene i DVP får økonomisk trekk fra varemottaker. Nedenfor ser du tre mangler som alle gir trekk:

- Manglende dokumentasjon på dyrevelferdsbesøk innen besøksfristen
- Manglende lukking av avvik (score 3) registrert på dyrevelferdsbesøk innen gitt frist
- Manglende gjennomføring av kurs i atferd og velferd hos sau.

[Lenke til bransjeretningslinje – DVP for sau](#)

Tenk gjennom

Husker du hva målet for DVP-besøket er?

- Løfte dyrevelferden i alle sauebesetninger
- Forbedre lønnsomheten
- Vise forbrukerne at saueproduksjonen foregår med gode rutiner og etter lovverket

Målet med selve velferdsbesøket er at produsent og veterinær i fellesskap finner forbedringsområder for å løfte velferden i den enkelte besetning.

Kapittel 5.7
Velferd under lamming

Start kapittel

- ✓ 1. Introduksjon
- ✓ 2. Hva er dyrevelferd? a haker
- ✓ 3. Dyrevelferdsprogrammet for sau
- ✓ 4. Sauens atferd
  - ✓ 4.1 Sauens naturlige atferd og atferdsbehov
  - ✓ 4.2 Sauens sanser
- ✓ 5. Velferd i praksis
  - ✓ 5.1 Utvalg av avlsdyr
  - ✓ 5.2 Holdvurdering og fôring
  - ✓ 5.3 Oppstalling
  - ✓ 5.4 Mosjon og tilgang til uteareal
  - ✓ 5.5 Dyr med ekstra oppfølgingsbehov
  - ✓ 5.6 Klipping og klauvstell
  - ✓ 5.7 Velferd under lamming
  - ✓ 5.8 Velferd i beiteperiodem har bidratt med faginnhold og bilder/video:
  - ✓ 5.9 Vurdering av beitedyktighet /åge, Grethe Ringdal, Mattilsynet, Finn Avdem, Torhild Sisjord, Stian Espedal, Eva Mosheim,
  - ✓ 5.10 Avliving av sjuke og skadde dyr lleklev Haaland, John Bergerud, Eirik Kolbjørnshus og Birgitta Tjørhom
- ✓ 6. Regelverk
- 7. Avslutning reningen Norske Etologer v/Cecilie Blakstad Løkken, Grete Jørgensen, Petrine Austvik Gullesen og Willy Tømmerberg

Kurset er utviklet og produsert av Animalia

Helsetjenesten for sau v/Siv Svendsen, Vibeke Tømmerberg og Silje Johnsgard

Andre bidragsyttere fra Animalia: Annie Haavemoen og Elisiv Tolo

Kurs og opplæring, Animalia

Fullført status: 50%
Start dato: 28.01.2024
Tidsfrist: Ikke angitt

Aktiviteter i programmet

Tittel

Type

Status

WB

Sauens atferd og velferd

Nettkurs

Fullført

Obligatorisk: Ja

Fullført dato og tid: 28.01.2024

TS

Sauens atferd og velferd: Avsluttende test

Test

Ikke startet

Obligatorisk: Ja

Tidsfrist: Ikke angitt

Kursbevis

marit gunn tveit

Har gjennomført og bestått e-læringskurset

Sauens atferd og velferd

Kursets tema:

- Hva er dyrevelferd
- Dyrevelferdsprogrammet for sau
- Sauens sanser og atferd
- Utvalg av avlsdyr
- Holdvurdering og føring
- Oppstalling
- Mosjon og tilgang til uteareal
- Dyr med ekstra oppfølgingsbehov
- Velferd i beiteperioden
- Vurdering av beitedyktighet
- Avliving av sjuke og skadde dyr
- Regelverk

28.01.2024

Tone Y. Sundhagen
Fagsjef kurs og opplæring